

VKLAD PODNIKU ALEBO JEHO ČASTI

Contribution of a business or part

Lucia Ondrušová

Úvod

Pri uskutočňovaní podnikateľskej činnosti môžu spoločnosti realizovať rôzne transakcie, prostredníctvom ktorých si zabezpečia ďalšie fungovanie v náročnom podnikateľskom prostredí. Medzi vlastnícke transakcie, ktoré môžu uskutočniť obchodné spoločnosti patrí napr. kúpa podniku alebo jeho časti, zlúčenie, splynutie, rozdelenie spoločnosti, prevod obchodného podniku, vklad podniku alebo jeho časti.

Prostredníctvom vlastníckej transakcie, ktorou je vklad podniku alebo jeho časti si účtovná jednotka zabezpečí účasť na vlastnom imaní v inej obchodnej spoločnosti a tým môže získať aj právo rozhodovať o ďalšej činnosti danej účtovnej jednotky.

Pri vklade podniku alebo jeho časti je však potrebné rozlišovať medzi pojmom obchodná spoločnosť a podnik. **Podnikom** sa rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť¹. **Obchodná spoločnosť** je právnickou osobou založenou za účelom podnikania². Obchodnými spoločnosťami podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov sú verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť.

Podľa vyššie uvedených definícií môžeme zhodnotiť, že podnik je súčasťou obchodnej spoločnosti a pri vklade podniku alebo jeho časti predstavuje podnik samostatnú súčasť obchodnej spoločnosti.

1 Vklad podniku alebo jeho časti z právneho hľadiska

Spoločníci vkladajú do spoločnosti vklad. Vklad spoločníka do spoločnosti môže byť v rôznej forme. Môže to byť peňažný vklad, nepeňažný vklad a takisto môže spoločník vložiť do spoločnosti aj iný podnik alebo jeho časť. Pri vklade podniku alebo jeho časti sa na spoločnosť prevádza vlastnícke právo k veciam, iné práva a iné majetkové hodnoty, ktoré slúžia na prevádzkovanie podniku.

Pri vklade podniku alebo jeho časti je potrebné rozlišovať dve základné situácie:

- vklad podniku alebo jeho časti sa uskutočňuje do existujúcej spoločnosti,
- vklad podniku alebo jeho časti sa uskutočňuje do novej spoločnosti.

V prípade, ak sa vklad podniku alebo jeho časti uskutočňuje do existujúcej spoločnosti, zvyšuje sa základné imanie tejto spoločnosti.

¹ Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, § 5.

² Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, § 56 ods. 1.

Schéma č. 1: Vklad podniku alebo jeho časti

2 Účtovné hľadisko vkladu podniku alebo jeho časti

Vklad podniku alebo jeho časti predstavuje jednu z možností ako získať podiel na základnom imaní v inej obchodnej spoločnosti. Ide o tzv. majetkovú akvizíciu, ktorou sa získa určité právo rozhodovať o podnikateľskej činnosti jednej obchodnej spoločnosti inou obchodnou spoločnosťou.

Vklad podniku alebo jeho časti je považovaný za nepeňažný vklad do obchodnej spoločnosti, ktorého hodnota musí byť určená znaleckým posudkom³. Pri vklade podniku alebo jeho časti pristupuje slovenská právna úprava primerane ako pri predaji podniku alebo jeho časti. Vychádza to z ustanovení § 59 ods. 4 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, kde je stanovené, že ak sa vkladá podnik alebo jeho časť, použijú sa vo vzťahu k prechodu práv a povinností primerané ustanovenia o zmluve o predaji podniku.

Keďže sa jedná o vklad do obchodnej spoločnosti, či už novozaloženej alebo už existujúcej, jedná sa o získanie podielu na základnom imaní v inej obchodnej spoločnosti. Taktiež je potrebné, ako pri každom vklade do obchodnej spoločnosti, rozlišovať účtovanie pohľadávky v spoločnosti a záväzku u vkladateľa na jednej strane a účtovanie samotného vkladu na strane druhej.

Pri účtovaní pohľadávky v spoločnosti, do ktorej sa vkladá podnik alebo jeho časť, vychádzame z ustanovení, že vzniká pohľadávka voči vkladateľovi účtovaná na účte 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie a zároveň sa zvýši výška základného imania. Zvýšenie základného imania sa prejaví v účtovníctve na príslušnom účte v závislosti od zapísania zmeny výšky základného imania v obchodnom registri. Ak zvýšenie základného imania nebolo zapísané do obchodného registra, použije sa účet 419 – Zmeny základného imania. Ak už bolo zvýšenie základného imania zapísané do obchodného registra, účtuje účtovná jednotka zvýšenie základného imania na účte 411 – Základné imanie.

U vkladateľa podniku alebo jeho časti do inej obchodnej spoločnosti sa uvedená transakcia prejaví buď na účtoch účtovej skupiny 25 – Krátkodobý finančný majetok alebo na účtoch účtovej skupiny 06 – Dlhodobý finančný majetok. Súčasne vznikne vkladateľovi záväzok splatiť upísaný vklad do inej obchodnej spoločnosti, ktorý bude účtovať na účte 367 – Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov.

Samotné zaúčtovanie vkladu podniku alebo jeho časti sa uskutoční v momente splatenia vkladu, ktorým je odovzdanie a zároveň aj prevzatie podniku alebo jeho časti. V účtovníctve vkladateľa sa odúčtuje záväzok voči spoločnosti a v účtovníctve spoločnosti sa

³ Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, § 59 ods. 3.

odúčtuje pohľadávka voči vkladateľovi. V tomto prípade nezáleží na tom, kedy prechádza vlastnícke právo z vkladateľa na spoločnosť.

V súvislosti s vkladom podniku alebo jeho časti je potrebné určiť aj ocenenie jednotlivých zložiek majetku a záväzkov, ktoré sú predmetom vkladu podniku alebo jeho časti. Z ustanovení § 25 ods. 1 písm. e) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení nehorších predpisov (ďalej len zákon o účtovníctve) vyplýva, že majetok a záväzky nadobudnuté vkladom podniku alebo jeho časti sa ocenia reálnou hodnotou. Precenenie majetku a záväzkov na reálnu hodnotu uskutoční spoločnosť, ktorá majetok a záväzky prijala.

Zároveň v účtovníctve spoločnosti, ktorá prijala vklad môže vzniknúť goodwill.

3 Účtovná závierka pri vklade podniku alebo jeho časti

Pri vklade podniku alebo jeho časti podľa zákona o účtovníctve nevzniká povinnosť účtovným jednotkám zúčastneným na uvedenej transakcii povinnosť zostaviť účtovnú závierku, či už riadnu, mimoriadnu alebo priebežnú.

Priebežnú individuálnu účtovnú závierku zostavuje účtovná jednotka v prípade ak si to vyžaduje osobitný predpis resp. ak podnik zostavuje individuálnu účtovnú závierku k inému dňu ako ostatné podniky patriace s ním do konsolidovaného celku. V prípade zostavovania priebežnej účtovnej závierky sa účtovné knihy neuzavrú a inventarizácia sa vykonáva len na účely vyjadrenia ocenenia. Priebežná účtovná závierka môže byť zostavená v *úplnej* alebo v *skrátenej štruktúre*.

Pri zmenách vo vlastníckych vzťahoch je niekedy potrebné zostaviť priebežnú individuálnu účtovnú závierku nie na základe ustanovení právnych predpisov, ale pre potreby samotnej účtovnej jednotky. Zjednodušene by sme mohli uvažovať, že účtovná jednotka si môže zostaviť priebežnú individuálnu účtovnú závierku pri každom type zmeny vo vlastníckych vzťahoch. V praxi pri uskutočnení mnohých zmien vo vlastníckych vzťahoch by to bolo relatívne zbytočné a nie je nevyhnutné zostavovanie priebežnej individuálnej účtovnej závierky. Na druhej strane, sú také typy zmien, pri ktorých je vyhovujúce a priam vhodné zostavenie priebežnej individuálnej účtovnej závierky, vzhľadom k stanoveniu správnej sumy samotnej vlastníckej transakcie. Medzi takéto transakcie môžeme zaradiť aj vklad podniku alebo jeho časti, keďže pri tejto vlastníckej transakcii musí prijímateľ vkladu oceniť vkladateľský podnik ako celok na reálnu hodnotu. Pri stanovení reálnej hodnoty musí účtovná jednotka vychádzať z hodnoty jednotlivých vkladateľských zložiek majetku a záväzkov do obchodnej spoločnosti.

Záver

Vlastnícka transakcia, ktorou je vklad podniku alebo jeho časti predstavuje transakciu, prostredníctvom ktorej získava vkladateľ podiel na vlastnom imaní v inej obchodnej spoločnosti a tým aj možnosť rozhodovať o ďalšom fungovaní a uskutočňovaní podnikateľskej činnosti v inej obchodnej spoločnosti. Pri vklade podniku alebo jeho časti je potrebné, aby prijímateľ vkladu ocenil vkladateľský podnik alebo jeho časť reálnou hodnotou. Pri stanovení reálnej hodnoty musí účtovná jednotka vychádzať z hodnoty jednotlivých vkladateľských zložiek majetku a záväzkov do obchodnej spoločnosti.

Abstrakt

Vlastnícka transakcia, ktorou je vklad podniku alebo jeho časti predstavuje transakciu, prostredníctvom ktorej získava vkladateľ podiel na vlastnom imaní v inej obchodnej spoločnosti a tým aj možnosť rozhodovať o ďalšom fungovaní a uskutočňovaní podnikateľskej činnosti v inej obchodnej spoločnosti.

Kľúčové slová: podnik, vklad, reálna hodnota, priebežná individuálna účtovná zvierka.

Summary

Ownership transaction, which is a contribution of a business or part of a transaction through which a depositor acquires equity interest in another company and thus the ability to decide on the continuation and implementation of business in another company.

Key words: business, contributions, fair value, interim financial statements.

JEL klasifikácia: M40

Použitá literatúra

- [1] ŠLOSÁROVÁ, A. – SILNÁ, R.: Mimoriadne účtovné zvierky. Bratislava: IURA EDITION, 2008. strana 109. ISBN 978-80-8078-222-1.
- [2] Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.
- [3] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Kontakt

Lucia Ondrušová, Ing., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 xxx, luciaondrusova@gmail.com